ԱՄՈՒԼ

ՀԱՆԳԷՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամսոյ իւրաքանչիւր շրջանը 32 օրինակ է։
Տարազրութեան տեղն է Կ. Պոլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ Թիւ 6։
Դուրս ելիւալիք փոստային ծախքը առնողին վրայ է։

Շրջանին գինը կէս Օսմ. ոսկի 50
Մէկ Թիւը դահեկան արծաթ 1
Անվճար նամակ չընդունուիր։ — Ծանուցման տողը 3

Թիւ 880 ԺԹ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ Ժէ. **1882** ՇԱԲԱԹ 30 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԲԱՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՆԻՒԹՈՑ

Ազգային լուրեր։ — Մեկ վիճակ։ — Հայք եւ Յոյնք։ — Կեդր. Մեռուկին վիճակը։ — Պ. Մարտիկին Սուաբչեն։ — Թօոսակցութիւն մը, — Նամակ Հայուհեաց Ընկերութեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ցառաջիկայ Զորեքշաբթի գիշերը Նահատէ պաշնի Օսմանեան թատրոնին մէջ յատուկ մասնախմբի մը ջանիւք. ի նպաստ ակնայ Ուսումնասիրաց ընկերութեան «Մերոնի տասնապետ» անուն չքնղ ներկայացումն պիտի տրուի։

Ցուսով եմք թէ թատերասէր հասարակութիւնը պիտի փութայ պատուել այն երեկոյթը. ի քաջալերութիւն և ի լրագոյս յիշեալ բարեհոգատակ ընկերութեան։

—o—

Բուրսատան մանկանց անուն պատուական հանդիսին Դ.րդ թերթին ալ հրատարակուեցաւ. գեղեցիկ պատկերներով. լաւ տպագրութեամբ և մանաւանդ ընտիր և գեղեցիկ բովանդակութեամբ։

—o—

Մեր նախորդ թերթին մէջ հրատարակած «Արհեստական» վերնագրով յօդուածին առարգրութիւնը՝ վոհանակ Սմբատ Դաւիթեանի. Ամբար Դավիթեան դրուած է. զոր կը փութանք ուղղել։

—o—

Վաղը Դալաթիոյ Խորհրդարանի մէջ քանի մը երեսփոխանք նիստ մը պիտի կազմեն, ազգին ներկայ անիշխանական վիճակին դարման մը խորհելու համար։

—o—

Հայոց Տնտեսական Մխիթարեան ընդհ. ժողովոյ համաբաւու մարմնոյն և կանոնագրի Ինիչ Յանձնախմբին անդամք վերընտրուած լինելով. ցուցակն մեզ հաղորդուած է, որ յառաջիկայ չորեքշաբթի օրուան թերթին մէջ պիտի հրատարակեմք։

ՏՕՔԹՕՐ Ն. Ա.Ց.Վ.Ա.Զ.Ե.Ա.Ն

Տղայ հասակի հիւանդութեանց համար յատուկ բժիշկ։

Ցիշեալ Տօքթօրը պատիւ ունի ծանուցանել Սրդոյ հասարակութեան որ թէ ևրոպիոյ եւ թէ Պօլսոյ հիւանդանոցաց մէջ մասնաւորապէս տղայոց հիւանդութեան ճիւղը մշակած ըլլալուն, ամեն օր եկնի ճամբի մէջ կայսերական փօսթահանէի դիմաց միւսիւ Ալլահվերտեանի դեղարանը պատրաստ է ամեն տեսակ հիւանդները ընդունել ժամը 7էն մինչեւ 10 ուրբաթ օրերն ալ ձրիապէս։ Աղքատաց համար որոնց դեղերն ալ ձրի պիտի տրուին։

—o—

Ա. Ջ. Դ.

Ֆրանսերէնի և Մաթէմաթիքի ճիւղերու համար վկայեալ դասատու մը կայ պատրաստ՝ վարժարանաց և մասնաւորներու համար. դիմել առ խմբագրութիւն։

Մ Ե Ր Վ Ի Ճ Ա Կ

Երբ ամեն օր լրագրաց մէջ կը կարդանք իշխանական ժողովրդոց յառաջդիմական լուրեր, երբ թագաւորական, կայսերական աղգաց նորանոր գործունէութեանց հռչակն կը լսենք. երբ կը տեսնենք որ բանակները կը բազմանան, բանակները կուգան նոր սահմաններ արշաւելու, նոր երկիր աշխարհակալելու դիւցազնական ճիգեր ու զոհեր ի գործ կը դրուին, նոր նաւատորմիղներ կիջեցնեն ովկիան. իրենց կամ այլոց երկիր մեծագին և մեծագնահատ բերք, մթերք, վաճառք, անհամար գանձեր տարուբերելու համար: Երբ կը նկատենք քաղաքակիրթ ազգաց նոր գիւտերը, նոր ընկերութիւնները նիւթական և բարոյական առաւելութիւնները. երբ կը տեսնենք այս ինչ երկրին կայսերական պատուիրակներն կառոք և հեծելօք թնդիւնք և թնդանօթով կողմունուին: Ազգաց պետերն իրենց իշխանական ազդեցութիւնն աւելի ազդեցիկ առաւելակշռել տալու համար նոր դեսպան, նոր հիւպատոս, նոր պատուիրակ, նոր դիտողներ, նոր դաղթականութիւն. նոր ուժեր, նոր հանճարներ ամեն ուրեք կը յղեն: և երբ քաղաքակիրթ աշխարհաց և ժողովրդոց այս յաղթական մրցմանց գործունէութեանց, վաճառականութեանց ու ճոխութեանց վրայ մեր ապշեալ աչքն ու ականջն կը դառնամք մեր վիճակին վրայ ակնարկ մը ձգել. ու դժուղ դիտել մեր անփառունակ, անիշխան, տարաշխարհիկ ու տարաբաղխուկ կացութիւնն քննել, ինչ անկաղդուրելի լքում՝ և անմխիթարելի ցաւ կիմանամք:

Երբ կ'ատանենք որ Պատրիարքարան ունինք. Պատրիարք չունինք, ժողովարան ունինք ժողով չունինք: Առաջնորդարան ունինք առաջնորդ չունինք: Վարչութիւն ունինք, աղգային գործ տեսած չունինք: Դասախարակութեան խնդիր ըսինք, 50,000 դահեկան տանք ըսինք, 50 բարձ չտուինք, 200 ոսկի տուինք կրթական Բարեաղդարի մը, որ Ընդհ. Աղգ. վարժարանաց յառաջադիմութեան համար մի նոր ծրագիր չինէ, 200 ոսկինոց ծրագիրն չինուեցաւ. Աղգային վարժարանք դեռ 200 վարձոյ բարեփոխութեան երես չտեսան: Դատական խորհրդական ունինք, Պատրիարքարանի մէջ դեռ օրինաւորապես դատ մը տեսած չունինք: Ճնտեսական խորհրդական ունինք, դեռ Աղգային կալուածոց և թաղականաց հաշիւներն անկարգ են, վարժարանները ունինք՝ որոնցմէ աղգին տարեկան յուսոյ լուսոյ ծագիկները պիտի ծլին, յանձնուած են չատ տեղ այնպիսի որ դէտ անձանց հոգաբարձութեան, որք կենսայնուն մէջ՝ դպրոցի երես տեսած չունին: Պատուաւոր բացառութիւններն մեկդի առնելով՝ կան ալ ոմանք որ դեռ դպրական մը հոլովել, և բայ մը խոնարհել չգիտեն, և ընդդիմդիմին մեծ խնամսա ջերդող, ջերմական ծախել կը մեծամտին. կարող վարժապետաց իրենց անմտութեան վրայ քմծիծաղելնուն ալ չգիմանալով՝ նոցա տեղ ապիկար և իրենց տգիտութիւնը խնկող պատուելիներու՝ անկեալ դառամեալ ջոկատն յառաջ կ'քշեն, իբր թէ աղայոյ Սաղմոս, Նարեկ որոճալ տալը կրթութիւն դիտութիւն սորվեցնել է: Եկեղեցիներ ունինք, ուր ժողովրդին աղդային ջերմեռանդութիւնը պիտի վառենք. ուր կրօնին բարոյականով ազգին կեանքը պիտի վերակենդանացնենք, անխնամսա բացատրութիւններով, անլի քարոզներով, աննկուն աշնակ ժամասացութիւններով ժողովուրդը կը զղուեցնենք:

Վանքեր ունինք, որ տերէպէյի չորպաճիներու և պորտաբոյծ աբեղաներու ագարակները դարձած են չատ տեղ: Այն վանքերը Ղրիս մեր լուսահոգի Նահապետ, հայրապետ հայրեր կառուցած են, որպէս զի իբրև բարոյական կրթութեան անպռիկ ամրոց ու մարտիկ ծառայէ, ու դաւառին աղքատիկ մանկանց կրթարան լինի, սակայն այսօր այն Սատուծոյ տուներէն, այն կրթութեան տաճարներէն չատեր այր աւազակայ, և ապաստանարան ծուլաց եղեր է: Կրօնական ժողով ունինք, դեռ կրօնական ընտիր խումբ մը չունինք, բայ ի մի քանի արժանաւորներէն, որք իրենց կրօնական լինելնուն վրայ ալ ղղիայօդի պես հեղնելու չափ արդահատորէն, յուսահատօրէն կը նային, իրենց պաշտօնին ու ուխտին վրայ, ղղուելով իրենց արժանեաց նախատինք բերելու անարժանութեամբ վայլող կարգակիցներէն. Ունինք ժողովուրդ՝ որ կարծես դատապարտեալ է օրուան հացէն և չուկայի չահէն անդին ուրիշ բան, ուրիշ աղգային նկատում չճանչնել, չվնտռտել: Ժողովուրդ (պատուաւոր բացառութիւնն հանելով) որ աւելի լաւ կը համարի առտուն կանուխ սրճարան և իրիկունն ուշ դիւնետուն վազել և հոն ափերով դրամ չռայլել խնդրէն ալ քսակն ալ հոն պարպել, քան թէ եկեղեցի երթալ, աղօթել կամ դպրոց դնացող աղուն 10 փարայի գրիչ, թուղթ մկան ևլն. առնուլ:

Ունինք հարուստներ (Աղգին պատուաւոր ծառայութիւններ մատուցանողներն հանելով մէջէն) որք աւելի նախամեծար կ'ընտրեն պալոյի մը, ունայն ըղձանքի, դեղութեան մը համար հարիւրաւոր, հազարաւոր դրամներ կը չռայլեն կը վատնեն և Աղգին

կրթական. Նուիրական հանրօգուտ հաստատութեանց ինպատաս մէկ դահեկան ստակ տալ կը խնայեն։ Ղուրուշներ կուտան «չարդիի», «թէհատանի». Լաղի թուղթերու, և 10—20 փարայ չեն տար լրագիր մը առնել կարդալու համար։ Խմբագիրներ ունինք, որք ազգին վերակենդանութեան դաղափարներն կը տարածեն, օրուան կարծիքներով, լուրերով, խորհրդածութիւններով կը ջանան կրթել, լուսաւորել ժողովուրդն, այլ սակայն ժողովրդին ընթերցման անսիրելութենէն լրևոյ պաշտօնին մէջ անպաշտպան մնացած կ'ընթանան յո՛ պէտ յո՛ կամ։ Խմբատուն վարժապետներ ունինք, կարող ուսուցիչներ, տաղանդաւոր դրադէտներ. սակայն դասի, դրքի, դրչի, պէտքն այնքան անպէտ դարձած է. և հանճարին բանճարի չափ՝ այնքան կարևորութիւն տուող չկայ, որք լրևոյ ունելուն վրայ լրևոյ ալ զայրացած են. գի յաւէտ է առաւելութիւն մը չունենալ քան թէ ունենալ, և ունեցածին յարդը չդիտցող դրաստամիտ խուժանի մը մէջն ապրիլ։ Նաղարան դաշնակէն, բրիչը դրիչէն, բանճարն հանճարէն նախապատիւ համարող խուժաստանի կը հանար քնարն, բեմի, հանճարոյ մարան ի՞նչ հաճոյք կրնայ դդալ և դդայնել։ Երբ Ազգի մը մէջ կրթական, կրօնական, վարչական, դատական, առևտրական, խմբագրական վիճակն այսքան անկեալ վիճակի մէջ է. ի՞նչ կրնայ ապատուիլ այն ազգէն, և ինչ կրնայ լինիլ նորա վիճակ։ Կը լսե՞ս Հայոց ժողովուրդ, կը լսեք երեսփոխանք, որ իշխան էք ազգին, թէև դուք ալ տակաւին ձեր երեսփոխանական պարտաճանչութիւն և իրաւազիտութիւն ունենալու կարևոր կարօտութիւններ ունիք, այլ սակայն առ ի չդոյէ ընտրելագունին, ունիք դեռ ձեր արժէք։

Ա՜հա մի վիճակ, վիճա՜կ անճարակի, վիճա՜կ յուսահատի, վիճակ անկանգնելի լինելոյ չափ անկեալ Հայութեան, վիճակ անդամալոյծի, որոյ ի բոյժ և ի դարման նոր Մեսիաներ կը մաղթէ և կը հայցէ։

ԼԵՒՕՆ-ՋԱՐԵՀ

ՀԱՑՐ ԵԻ ՑՈՑՆՐ

Հայ հասարակութիւնը առնէ մի վեր մեծ ուրախութիւն կղզար տեսնելով այժմեան Նելսես և Յովակիմ Պատրիարքներու մեկզմեկու հետ ունեցած մտերմական յարաբերութիւնը, և Ռուսոյ Ներայի Սիղելոսի մէջ, հայոց հին դրականութեան վրայ եղած յառնաբանութիւնները՝ և ցոյց արուած համակրութիւնները լսելով, ինչպէս նաև տարի մ'առաջ Պ. Տիմոթէոս Զօլաբեանի հայկական եկեղեցւոյ մկրտութեան Ս. Խորհրդոյ կանոնները Ռուսոյ Պատրիարքարանի հրամանաւ յունարէնի թարգմանելը, և իրենց Ազգին հասարակութեան կողմանէ մեծ ընդունելութիւն դանելն իմանալով։ Եւ ասով կը կարծեր թէ՝ այս երկու ազգաց մէջէն նախնի խեռն ու ատելութիւնը բարձուելով՝ այլ ևս հակաքրիստոնեայ արարքներ չպիտի ունենան օրթոտոքս եկեղեցւոյ պաշտօնէից կողմանէ։

Հայ ժողովրդեան այս ղդացած ուրախութիւնն իրենց փորը մնայ, երբ այս երկուշաբթի օր Թէրճեմանի էֆքեարի մէջ կարդայ թէ՝ յոյն վաճառականաց դասէն, քիրիէ Հաճիբօյօ ասկէց տարի մ'առաջ հայու մը կնքահայր ըլլալով՝ նոյն հայազդիին մօտերս զաւակ մը ծներ է, զոր Հաճիբօյօ ինքն չկնքելու համար, Ռուսոյ Պատրիարքարանէն իրեն ծանուցուեր է թէ՝ եթէ յիշեալ երախայն ինքն կնքելու ըլլայ, նոյն ինքն ալ վերստին մկրտուելու հարկադրեալ սլիտի ըլլայ, վերոյիշեալ վաճառականն Ռուսոյ Պատրիարքարանի կողմանէ այս սպառնալիքը լսելով՝ կրկնամկրտուելու վտանգէն ազատելու համար, երախային կնքահայր լինելէ բոլորովին հրաժարելը է։

Ա՛յս դայթակղական լուրը երկուշաբթի օր հրատարակուեցաւ. և մինչև այսօր ոչ Ռուսոյ Պատրիարքարանի կողմանէ հերքուեցաւ և ոչ Հաճիբօյօի. հետևաբար ոչ ոք կրնայ կասկածիլ սոյն իրողութեան ճշմարիտ ըլլալուն։

Հայր Մկրտա՛ն, ականջդ խօսի. անցեալներս յունոյ օրթոտոքս եկեղեցւոյ պաշտօնէից հակաքրիստոնէավայել ընթացից նկատմամբ ըրած հրատարակութեանցդ համար մեզապրեցին զքեզ, երբ յունատեաց նկատելով. բայց դուն այժմ վտանգուրե՛ք. գի քո տեղն այսօր դէպքերն խօսելու վրայ են. և այդ մարարքներն ամենասարսռ ու դլխիկոր՝ ծակէ ծակ վախչելու վրայ են, «զսեմ էրմէնիէ տօսթ օլմազ»...տէր ելեսնտէն քօսթ օլմազ» ըսելով։

ԿԵԴՐ. ՄՆՏՈՒԿԻ ՎԻՃԱԿ

Ռուսաստանի մէջ ծանր յանցանք մը գործողը Սիպերիա կը դրկուի. հոս ալ յանցանք մը գործողը Հայոց Պատրիարքարանի պաշտօնեայ կ'ընդելու է, որպէսզի նեղութիւնն կրելով իր յանցանքներն քաւէ։

Այս խօսքերնիս չատ ճշմարիտ է, որովհետև չկարծուի թէ երեքշաբթի օր Քարիւ Քէհեաիէի օգնական՝ Սատուր Էֆէնտի՝ դրծով մը Շէյխ-Իւլ-Իսլամի դրենէն վերադարձած առեն, կամաւ ամ-

ղաւ նէ, իւր բնական մահն էր պատճառ, այլ իւր յուսահատական վիճակն։ Խեղճը ութն ամսական նստած տանը վարձք պարտական ըլլալուն, և Պատրիարքարանէ մի քանի ամիս ամսական չկրնար առնելուն մտմտուքէն յանկարծակիի եկաւ։

Երեքշաբթի առաւօտ ժամը 5ին միջոցներն Ա-սատուր էֆէնտի մեզ հետ տեսնուելով կըսէր թէ՝ «այսօր Շէյխ Իսլամին դուռը պիտի երթամ, վրաս 10 դրուշ չունիմ,» իրօք ալ այնպէս է եղեր. որովհետև ծոյլէն ընդ ամենը 8 դրուշ ու կէս է ելեր։

Ա.հատասիկ այս ցաւալի դէպքը մեզ ցոյց կուտայ թէ՝ մենք ո՞ւր ենք, և ինչո՞ր կերթանք։ Բառու Քէհեասին մը օգնականութեան պաշտօն վարող աղգային պաշտօնեայ մը՝ դրամական նեղութիւն կը ըլլով յանկարծամահ կըլլայ և մենք տակաւին կեդր. Մնտուկին անձուկ վիճակին դարման մը չենք խորհիր. և ամենքս ալ կուզենք որ հրաշիւք ապրին Պատրիարքարանի պաշտօնեայք. սա խօսքը ըսելով. «Պատրիարքարանի դուռները բաց է. որին որ գործին չկար առնէ քալէ»։

Պատրիարքարանի պաշտօնեաները ստակ ուղած առենին, չարունակ այս պատասխանն առնելով, շատ հաւանական է թէ՝ անոնք ալ օրին մէկը մեր Ա.սատուր էֆէնտիին «տառօսին» կը հանդիպին։

Պ. ՄՈՐՏԻԿԻՆ ՍՈՒՄՐԻՆ

Այս օրերս անուններու և սուարէներու պօլ ատենը ըլլալուն, մեր Պ. Մարտիկն ալ սուարէ մը տալ միտքը դրած էր.

Ս. Սարգիսի չարաթի իրիկունն էր, ժամը դիշերուան մէկ ու կէսին «ներսի ծոլի» դիւղերէն մէկուն մէջ, բարձր և քարուկիր տան մը դանդակը կը հնչեցնէին երկու երիտասարդներ։ -աւելորդ է ըսել թէ ասիկայ Պ. Մարտիկին տունն էր։

«Բա եկան եկան» ձայն մը լսուելէ ետքվայրկեան վերջը. այս երկու հրաւիրեալները տակաւին դրան առջև կսպասէին որ դէպ ի ներսնակ տուալնորդող մը դիմաւորէ դիրենք։

Վերջապէս ներսնակ մը մտան, հրամմեցէք նստեցէք ըսուելէն ետքն, սակայն այս պարոններուն զարմանքն մեծ եղաւ երբ տեսան որ բազմոցը արտաքոյ կարգի բարձր էր, որուն վրայ առանց սանդուխի թէեւ ելնել անկարելի էր, սակայն ֆէնտոլ մը յաղողեցան նստելու, և սկսան բարձրէն դիտելու թէ միւսները ինչպէս վարժուած են այս տեսակ բարձր բազմոցի վրայ նստելու, վասնզի խիստ կարճ էին, այնպէս որ բազմոցին հաւասար էր իրենց հասակը։

Երբ կարգը եկաւ տունէն մէջի հոգոյները նստելուն, ատոնք սենեկին մէջ մտնաւորապէս այս բանին յատկացեալ աթոռ մը իբր սանդուխ գործածելով. վեր ելնել սկսան. սակայն կէսը տեղ դուառ նստելու. միւս կէսը վար կրնար. որովհետև բազմոցին կէսը պառկած մանկիկներով լեցուն էր։

—Բա Արմիկ իմ լակոտս ալ հո՞ն է, վրան չնըստիս, ծունը կըլլուս կուդայ, ետքը հարցըողը ինչ կընէ կիտե՞ս.

—Բա ճանըմ Նունիկ, դուն ալ հէ ինչ քուկինդ կը մտմտաս. ան թախ անդին պառկեր է, անոր երթալու տահա տասը հատ կայ։

Ա.յս միջոցին Պ. Մարտիկին մայրը.—Ձի կընէք, Պարոն աղաներ, մերին աս թաթը պէլաներուն տալմիշ եղանք տէ (ինշալլահ տարօսը ձերդին) հալ խաթը հարցնելու չաչըմիշ ըրինք։

—Էյ պարով եկաք օրթախ, նայիմ սա աղան ճաշնամ պիտի, քիչ մը մերին Արմիկին աշուըներուն կը չալէ կոր կիտես քի։

—Բա չէ՛ ճանըմ տուտու, տուն ալ, ան վուր, աս վուր։

—Էյ կենէք ինատ մընեք.

—Բա օրթախ Մարտիկ, ատոնք կարդուք են։

—Բա տուն ալ մարիկ, արխատաշներս եկան չեկան ինչերը կը հարցնես կոր, հելէ պիրէք թեք աթալըմ։

Ա.յս միջոցին տղոցը մէկը արթնցած սկսաւ լալ, սակայն մեծ դժուարութեամբ որը ըլլալը դտան, և ըստ այնմ մայրը կանչեցին։

—Բա Շաղիկ հանըմ, քուկինդ է ալլահալէմ, եկուր մէմէ մը տուր քի սուս ըլլայ.— անդիէն օրիորդ եղսիկը յունարէն ըսաւ -սօքա քալէ, տրօքի լնէ.— այս միջոցին Պ. Մարտիկը։

—Բա Արմիկ, ազալարա ըրաքը վէրսէնէ։

—Էյ մուհասպէթէ,

—Բա աղբար եկուր, լնծի ալ թօխա մը ըրէ։ տարին մէյ մընէ։

Բարեբաղդաբար մեր Պ. Մարտիկը տակաւին բազմոցին վրայ ելած չըլլալուն, կրնար կոր ամենուն մօտ երթալ և թօքա ընել տեղերնուն բաժնուելէնէն և տղոց առատաձեռնէն։

—Ծօ մարտիկ, եավրում թաքըդ պահկըդ պագնեմ, այս տարի թէք դալ տարի չիվթէ տեսնեմ։

—Շնորհակալ եմ մայրիկ։

Այս աղմուկէն տղաքը ջոլորն ալ արթնցած օղ-

լին թէբսիին չուրջը չարուած էին չէմելի պէս, և որ առնն հիւրկրը մէղէ առնելու համար վար ծռելուն, (աւելորդ է ըսել թէ արիւննին մինչև դուխնին քաշած և վեր երած առնննին երեսնին կաս կարմիր երդած էր) տեսան որ մինակ մէղէյի թաղախները կային, մէջի եղածները արդէն տղոյը ձեռքն էր, բաժրմայի կտորները, ղէյլին, լէպլէպի ևն.

—Ծօ դառնիկ, ծօ ամօթ է, վիսաֆիլերին պանը մ'ուտէր,

—Ձէ լմա տուտու, ազատոյիս բառաբրմա տբաւ, ես ալ տուտէյի տոր, հվչիրը խաթմիշ ըրաւ, պէպէրին պէչանը խօթեց,

—Ծօ Հվչիկ, ճըղակատը երլաս պիլէքիմ, սահա տէմին էր մեծ հավուճ մը կերաը, երկու աչըդ քէօրնայ. ըսելով երկու ապտակ զարկաւ. ան ալ եայդարան վրցնելուն պէս ո տարիկ աղան ալ «թամամ տուարէմիդ պաշլանաը, ըսաւ, Այս միջոցին պուլյուբուն և հրամնեցէք ձայն մը լսուեցաւ, որու վրայ բազմոցին վրայէն վար ցատկեր որ մէկը ցատկեմ ըսեկնիքէն լնկաւ, վերջապէս հինալով երկերով-սեղանին բոլորտիքը չարուեցան, Սեղանին ժամանակ թախըմ մը ճիչեր կըսըրտուք արձանագրդառնալէն վերջը, չաթ բաթ դուռը գարնուիլ սկսաւ, հիւրերը գալ սկսան. սոյն պահուն եղածները, և հկող հիւրերուն սուլուճա բաներնները երևակայել ձեղի թողլով, մենք հիւրերուն հետ վեր երթնենք վերի տեսարանը դիտելու,

Սենեակին մէկ կողմը կին, և միւս կողմը ծայրը բիւսիկիւլի ճերմակ գուլպաներ հագած էրիկ մարդերով լեցուեր էր. մէկ կողմէն լինեչ սաղ թախըմին սկսաւ, (որն որ 2 քնչուէ կը բաղկանար) միւս կողմէն «չէվիկ» մարդուն մէկը «պուլյուբուն էֆէնտիմն ըսելով թախըմ մ'օղի կանանց կողմը, թախըմ մը աղաներուն կողմը բերաւ,

Սկսան խօսիլ և քաղաքը տալ այս միջոցին դիտող պատանները առանց օղի խմելու. անկիւն մը նըստած հետևեալ խօսակցութիւնները մտիկ կընէին,

—Քա ճանըմ Աբմիկ, աս իրիկուն աղտա հոս է եա, տէմըդ առեր քէֆ կընես, քա վայ պանա դուն ալ հաւկնի, խըմեցիր խմեցիր, աչքըդ իմիներս տընկեցիր տեսիլ տիր, չօդ չէյ ոօրա քալէ, թէթեա ըբրամա . . . քա օտքըդ պաքնեմ սուս, ծանըդ սիրեմ էնիշտէ աղա, աս ինչ եանըս դազել է քի կը կանչես կոր, մտիկ ըրէք,

Քա կէչմիշի դընալըլար, սուս օլուն տինէյէյիմ, համամատ ըլլը,

Պաղնիքին կ'ասը խայիլ եղաւ,

Վույ ճանըմ Դաւիկ աղայ, քու բաթըրտըդ ամէնէն էվէլ է, ամէն բանին մահանա կը դնես, ալթ եանը աս խմածնիս ջուր չէ եա, մաստիքա է ըսելով օղիին դաւաթները կը պարպէին,

Խաչիկ աղա սէնէնքի մաշալլահ էյի չագըճը ըմըշ,

—Աղբար Պ. Տօնիկ, լաֆ էթաին ալլահը սէն պիղ հէր աբչամլըբըղ, Եարըմ օդդայը տէվիրիրիղ ծօ Պետիկ տուտուն, կէչէն աբչամ Աբրիլին էվլինաէ օ դատար լաֆ օլտու պիր թէք մաստիքա լչուն,

—Ծօ Հովիկ, պէօյլէ մի էյլէնէճէյիղ, լաֆ էտճէյիղ, եօղսա նէ պիլէյիմ պէն . . . .

—Հայտէ քա աղջիկներ, օրթալըխը պացէք տէ, հօրա մը քաշէյէք, աս երկու աչկը քեօրյօղ Պետիկն ալ ուր երթայ նէ հօրա մերաքլըսի է լինչ է, հօրա կըսէ կերթայ. պարէ պանս ըլլայ, անցած իրիկուն ալ Ամբակում աղային տունն ալ իրար վրա թոտուած պաշխա տիւրլիս լան մը խաղացին, խըրխա ըսին, պօլքա ըսին. ամա ես չկրտեմ ամա. սաՒքի բեք ամօթ ատն մ'էղաւ, սիւրիփին մէջ ադջիկ մը տէվլխանըլըկին հետ մինակ կը ցաթկէ կէօյա ալաֆրանկա է եղեր, թէվեքէլլի տէյիլ քի տիւնեա պաթըյօր,

Շարունակելի

ՊԷՅ ՕՂԼՈՒՆՏԱ ԱՂԱ ՀԱՄԻՍԻ ՖՈՒՐՈՒՆՈՒՆ ԾՕՆԻՆՏԷ

Վայ էֆէնտիմ, Սինեքերիմ աղա, սապահլար հայր օլսուն,

—Սապահլար հայր օլսուն, էյվալլահ, էյվալլահ,

—Օ նէ, Սինեքերիմ աղա, կէօղլերին դարալը նիւրնյօրսուն,

—Սման բէճա խտէրիմ, Անդրանիկ աղա, պէնի լաֆա թուտմա, ղիրա պուրսան կէչտիղիմ զեման կէօղլերիմի դարար էօյլէ կէչէրիմ,

—Ճանըմ Սինեքերիմ աղա, նէ՞ տէմէք խոթէյօրսուն, պիր թիւրլիւ պայտամայօրում,

—Տուր օղլում սանա անլաթմըրսըմ. պուրտան կէչտիղիմ զեման կէօղլերիմի աչսամ նէրտէքի թրամվայ եօլունու կէօրէճէյիմ, նիւրէյիմ պէք խսմի օլաճաք, ծնուն իչուն կէօղլերիմի քարար էօյլէ կէչէրիմ քի պարէ կէօղում կէօրմէսին տէյլ,

—Նէ, վալլահա չօք չէյ, չօք չէյ, տէպէպի նէ՞ պիր, տիւնեա պէրմ Պէյօղլունատա թրամվայ եաբըլը-

յօր տէյլ սէվինիւօրլար, սէն իսէ հաղ իթմէյօրսուն, վէլ հասըլ ֆիքրինի պիր թիւրլիւ անլայամայօրսուն, վէսվէսլամ։

—Ճանըմ նէ՞ աղնաեաճաքսըն, իշտէ հիսապը մէյտանտա։ 2 քէրէ 2 տէօրտ էտէր, չիմտի պու թրամվայ պէթալչինտէ, իւսթիւտիւղէ պիր թէմպէլլիք տիր չէօքէճէք, պիղ տէ պաշլաեաճաղըզ օթուրմաեա, կիւնտէ 4 ղուրուշտան այտա իտէր 120 ղըրուշ, իբի կիւն տէ պիր՝ էվտէն ֆամիլեա «այսօր տօղրուն պիտի իչնեմ նայիմ, ի՞նչ մօտա է ելլը» տէյէրէք այտա էլլի ղուրուշ տա օ իտէր, էթտի 170 ղուրուշ, չու բանկալթիտէքի պիղիմ ծակ աչք էվ սահիպի էվիմ իթիպար ալտը տէյէրէք 100 ղուրուշ տա օ զամմ էտճէճէք, էթտի 270 ղուրուշ. կէլէլիմ պիղիմ չօճուքլարա, Թարլա պաչը թարաֆընա մէքթէպէ եօլարըզ օնլար տա իբի կիւնտէ պիր «հայրի՛կ հայրի՛կ, այսօր անձրեւ կուգայ կոր, պռոնինները չամուռ է թրամվայով պիտի երթանք, մեզի չէյրէք մը տուր, Բեթրին, Բօղոսին, Վիչենը ես կէս կէս պիչէթ պիտի առնենք երթանք» տէյէրէք այտա 50 տէ օ իտէր, էթտի 320 ղուրուշ, կէլէլիմ պիր թագըմ խըսըմ ադրապաեա։ Սամաթիատան, Բաստըքէօյիւնտէն, Իւսկիւտարտան, Գումգափուտան, Պօղաղ իչինտէն 2–3 կիւնտէ պիր «հայտէ աս գիշեր Սիւնէքերիմ աղային տունը երթանք միսաֆիր, Ղալաթիայէն Թիւնել կը նստինք, անկից ալ թրամվայ կը նստինք չիտակ Սիւնէքերիմ աղային տունին առջին կիջնանք, մեզա քիչ մ՚ալ կը պացվինք հալա կառնենք, տունը նստելով ներսիդինիս խարտալա կապեց, առջի պէս սահաթներով ճամբայ քալելու չենք ա՛, չըը տէյի Սիւնէքերիմ աղային դրանը առջին կիջնանք» տէյէրէք տօղրու պիղիմ ֆաքըը հանէյէ, էն ազը այտա 150 ղուրուշ տա օ իտէր, էթտի 470 ղուրուշ, կէլէլիմ պիղիմ Սերօբէ ուշայա, օ տա քալքաճաք «ապա ասոր ուֆալա թէֆէլա պիտի առնեմ թրամվայի փարա կուտա՞ս» պիղ տէ հալինճէ օնա տէյէճիղ քի «ծօ գա՛ն ալ ես քի թրամվայ պիտի նստիս» օ տա պիղէ տէյէճէք քի «ապա ի՞նչ կըսես, ամէն օր գուն կը նստիս խարճմները կը նստին, չօճուխնները կը նստին. ես գէտինէն եմ էլլը, աս չամուրին պաթալսին ես կրնամ քալէր ինձի ալ մեղք է» տէյէրէք. պիղի դանտըրտաճաք 30 ղուրուշ տա այտա օնա վէրմէլի, էթտի 500 ղըրուշ. էյ չիմտի պէնիմ կիպի էնտաճ պիր ատամս այտա 500 ղուրուշ արթարտա պունուն նէսինէ՞ կիւլէյիմ, օյնայըմ քի թրամվայ եաբըլըյօր տէյի. իչէէ օնուն իչին պուրտան կէչտիկիմ ղէման կէօղէրիմի քաբայըպ էօյլէ կէչկյօրում քի, պարէ կէօղիմ կէօրմէսին տէյի, չիմտի աննա՞սըն մը, օղլում։

—Էվվէթ, էվվէթ հադգընըզ վար ամա, պու նագլ էթտիյին չէյլէր պանա բաճի չէյլէր տէյիլ տիր, չիւնքի՝ պիղիմ բէտէր վար մալիւմա՛, թէքմիլ մէսարիֆլէրի օ իտէր, չիմտիյիք պէնտէնկի էվ մասրաֆընա տայիր չէյլէրէ նայիլ օլմամըշըմ տըր, հաթտա բէտէրիմ 300 ղուրուշ տա այտա ճէպ հարճլըղը պաղլամըշ տըր քուլունուղա, 200 ղուրուշ տա վալիտէմ վէ 150 ղուրուշ տա հայամ վէրիր, օնլարը ալըրըմ, 650 ղուրուշ էտէր, պալօնա, թէհաթրօնա կիտէրիմ, առապաեա պինէնիմ, վէլ հասըլ պէօյլէ վագըթ կէչիրիրիմ։

Նէ՞ տէյիմ, նէ՞ տէյիմ... վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, վայ. պիղտէ իբի սահաթ տըր նաֆիլէ եէրտէ պէյհուտէ չէնէճ եառըյտըրըյօրըզ, չունա տէսէնէ քի պիղիմ պապալը, անալը, հալալը, թէյզէլի ֆուրսուն հաս չըքարըը տէյի, պիղ տէ իբի սահաթ տըր, քէչի պուրնուղուտնտան պալ չըքարըը յօրուղ. եէյնէ պիրվէդ տօղրայան պիրիր. տաիւօ, տաիւօ էօյլէ իսէ..... թամամ չաթտըք մէրսսեէտիյէ։

. . . Խմբագրապետ Տէր,

Ազդանուէր Հայուհեաց ընկերութեան Գործադիր ժողովս կը խնդրէ, որ ձեր աղօգաւտ թերթի մէջ հաճիք հրապրընկալել յետագայ յայտարարութիւնն, կանխաւ ընդունելով ժողովոյս երախտադիտութեան եւ շնորհակալեաց հաւաստիքն։

Ամէն ձեռնարկ, որ աղքատաց քաջալերութեան եւ համակրանաց կարժանանայ, հուսկ ապա կը հասնի իւր նպատակին, որքան ալ խոչընդոտներ անպակաս լինին իւր առջեւ։ Այսպէս Աղդանուէր Հայուհեաց ընկերութիւնս ալ, որ իւր նիւթական այժին նոր մուտք մը տալու նպատակաւ վիճակահանութեան մը ձեռնարկած է, իւր նախորդ յայտարարութենէն ի վեր գտած քաջալերութենէն ոգեւորեալ, կը մոռնայ այն դժուարութիւնք, որք կը պատահի մերթ ընդ մերթ, եւ կը սիրէ յուսալ թէ նորանոր օժանդակութիւնք յաջողութեամբ պիտի պսակեն իւր քաղցր իղձեր։ Արդարեւ յանհունս չնորհապարտ եմք առ այն բարեսէր աղգային եւ հայասէր օտարազգիս, որք իւրեանց յօժարակամ նուէրներով օր ըստ օրէ կատարացընեն վիճակահանութեան դրուելիք նիւթոց թիւն, այսու բարեդէպ առիթիս ցոյց տալով մեզ այն համակրութիւն, որ միակ քաջալերն է մեր եռանդեան, եւ առաջնորդ մեր տկար քայլից։

Սակայն ի գլուխ հանելու համար այս վիճակահանութիւնն, դեռ չատ նպաստի եւ օժանդակութեան կը կարօտիմք, հետեւաբար եւ այս կրկին անգամ հրաւէր կարդալով մեր ուսումնասէր աղգայնոց, չեմք տարակուսիր բնաւ որ սիրալիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնեմք ամէն անոնցմէ, որք կը ճանչնան ուսման եւ դիտութեան կարեւորու-

թիւնն, եւ ընկերութեանս նպատակի բարձրութիւնը։

Ուսաի ի դիւրութիւն նուէր տալու փափաքող անձանց, ժողովս իւրաքանչիւր գիւղի եւ արուարձանի մէջ կեդրոնատեղիներ ստհմանած է, որպէս զի Թուականէս մինչեւ մէկ ամիս պայմանաժամու, այդ նշանակեալ տիկնանց եւ օրիորդաց յանձնեն իւրեանց նուէրները, եւ որոց ցուցակն է հետեւեալը։

Սարըեար

Աղնուաչուք Օրիորդ Մանիկ Մրճիկեան

Գէօյլիք տէրէ

Աղնուաչուք Տիկին Նեքտար Ա. Ջունդ

Թարապիա

Վսեմաչուք Տիկին Աղաւնի Ս. Ապրօ

Եէնի գիւղ

Աղնուաչուք Տիկին Արտեմիա Ս. Աղաբէկեան

Իսկ հետեւեալ ամէն տեղերու մէջ, բաց ի նշանակեալ անուններէն, դիւրութիւն ունեցողք կրնան նաեւ յանձնել իւրեանց նուէրները ընկերութեան հաւաքիչ Պ. Խաչիկ Քէհատճեանի։

Մէջապիւղ

Աղնուաչուք Տիկին Մաքրուհի Ց. Նորատուեանկեան, Թաշ Նէրտիվէն թիւ 16

» Տիկին Զապէլ Տամատեան. Փէշմիշ փողոց թիւ 6

» Օրիորդ Էլիզ Ա. Քօլօլեան. Եալը փողոց թիւ 4

Պէշիկթաշ

Աղնուաչուք Տիկին Նուբիկ Մ. Ալալըմեան. Աչըքլար նօքրուշ. թիւ 39

Գալաթիա

Աղնուաչուք Տիկին Թոմնի Գըլըճեան. ճատէ թ. 149

Բերա

Աղնուաչուք Տիկին Մաննիկ Տ. Տաւուտեան. Բանկալթի ձէրիսիէ փողոց թիւ 37

» Տիկին Երանուհի Ց. Նէվրուզեան. Բինար փողոց թիւ 24

» Տիկին Սրբուհի Գ. Զաարըճեան. Հօճա զատէ փողոց թիւ 11

» Օրիորդ Թագուհի Եղիազարեան. Սու Թէրազի փողոց թիւ 15

Խասգիւղ

» Օրիորդ Ոգնէ Մ. Աղաթօնի

» Օրիորդ Ռամէլա Գամչուհեան. Հալըճը օղլու, տօղրու հօլ թիւ 10

Մաքրի գիւղ

» Տիկին Խակուհի Ս. Մախոխեան

Եէնի դափուռ

» Տիկին Խակուհի Գ. Մուրատեան Փիլիսէ փողոց

Աղնուաչուք Օրիորդ Թուխիա Թօզաթլեան. Եալը փողոց թիւ 1

Կէտիկ փաշա

» Տիկին Եղիսէ Գ. Մախոխեան. Սարայ իչի

Պօյսոյ չուկայն

Մեծապատիւ Տ. Գառապետ Տրէնկեան Գրամաճառ Ուզունչարչը թիւ 362

Մեծ գղզի

Աղնուաչուք Տիկին Զարուհի Եաղլըպէկեան

Գրնալը գղզի

» Տիկին Եւտոքիա Խանճեան

Իւսկիւտար

» Տիկին Եղիսաբեթ Սեդրաքեան. Իճաթիէ

» Օրիորդ Փրիսինէ Արթինօֆ. Իճաթիէ Սրայ զատէ.

» Օրիորդ Զապէլ Ց. Խանճեան. վանքէն այգին Գաստը գիւղ

» Տիկին Տիրուհի Մ. Մամիկոնեան. Հայտար փաշա Ազիզիէ փողոց թիւ 25

» Տիկին Մաքրուհի Գ. Մկրտաչեան. Մէօհիւրտար

» Տիկին Գիւրգինէ Ս. Թաշճեան. Աղա պէյ Թարլասը

Տիկին Մարիամ Ա. Պիլլօրեան. Համամ փողոց թիւ 14

Արդ՝ քաղցր է մեզ յուսալ որ այս նկատմամբ պիտի քաջալերուիմք մեր ուսումնասիրեալ հայզայիններէն, առ որս կանխաւ կը մատուցանեմք մեր հրապարակային շնորհակալութիւնքն։

Ի դիմաց Կեդր. Գործադիր Ժողովոյ Ազգասէր Հայուհեաց Ընկերութեան

Վ. Աեենապիր — Աեենապետ

Ս. Գ. ՀԱՐԵՆՑ — Տ. Մ. ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 1882 Յունվար 21

—o—

Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութիւն

Ընկերութեանս Ընդհանուր Ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ Երեքշաբթի 2 փետրվար Գալաթիոյ խորհրդարանը։

Կը խնդրեմք երեսփոխանուհի Տիկիններէն՝ որ բարեհաճին նոյն օրը ճիշդ ժամը 6ին ներկայ գտնուիլ։

Մնամք յարդանօք

Աեենապիրը — Աեենապետ

Գ. Ա. ՍՐԹԻՆՕՖ — Ա. ԱՊՐՕ

26 Յունվար 1882

Կ. Պոլիս

ՊԱՀԱՊԱՆ ՕՂԼՈՒ ՎԷ ԳՈՒՄ.
Ծտաճիպօլ Բիւզա փաշա խան Նո 3

ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՍԻԿԱՐԻ ԹՂԹԻ

Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ԲԻԶԱ–ՓԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 3.

Ա յս անունով նոր գործարան մը բացուած է Բիզա–փաշա խան թիւ 3 սենեակը, ուր կը պատրաստուին խիստ մեծ խնամով եւ ամէն տեսակ ազնիւ թուղթ Մարսիլիայէն յատկապէս բերուած ընտիր տեսակից վրայ։

Գործարանիս վարչութիւնը պատրաստ է մայրաքաղաքս գտնուած գումիսիոնէրներու հետ բանակցիլ եւ անոնց ուզած տեսակաւ թուղթ պատրաստել, նոյնպէս պատրաստ է գաւառներէն այս մասին յանձնարարութիւններ ընդունիլ եւ որոշեալ ժամանակին յանձնել, ինչ քանակութեամբ որ ուզեն։

Վարչութիւնս սոյն ձեռնարկութեան հետ բարեգործութիւնն ալ միացնել ուզելով, որոշած է վաճառման արդիւնքին 3 առ հարիւրը Ազգ. Հիւանդանոցին նուիրել։

Վարչութիւնս կը յուսայ որ ճաշակի տէր եւ ազգային կարեւոր հաստատութեանց նպաստելու փափաք ունեցող ազգայինք պիտի ջանան առեւտուրի փորձ մ'ընել սոյն գործարանին հետ, զորս ըստ ամենայնի գոհ ընելու համար չանք եւ աշխատութիւն չպիտի պակսին։

Կը ծախուի ամէն ծխախոտավաճառաց քով եւ Կեդրոնատեղին է Բիզա–փաշա խան թիւ 3 սենեակը Ս. Ղ. Պարտիզպանեան եւ Ընկ. Գործարանը։

—o—

ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ

ԱՆԿԱՆՈՆ. ԲԱՅԻ

ՅՈՒԱՆՍԵՐԻՆ ԼԵԶՈՒԻ

Աւանդեալ գործնականապէս եւ յաւելեալ ինդոյն ոճք եւ դիտողութիւնք։

ԵՐԿԱՄԻՐԵԱՅ

ՅԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ

Վաւերացեալ ի Երթական Տեսչութենէ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան։

—

Սոյն դասագիրքն՝ որ կը պարունակէ մէն մի անկանոն բայի խոնարհումն, եւ որ ճոխացեալ է 40 ի չափ ընդարձակ հրահանգներով գործնական ոճերով, կարեւոր դիտողութեամբք եւ ընտիր առածներով զորս երկաթրուն խնամով քաղած է ծիւռանվելի աս Պէչըռեկի «բայից խոնարհումն» էն, Լադուսի ու Բուաթըվինի գերականութիւններէն, եւ Պէչըռեկի բառագրքէն, նպատակ ունի դիւր եւ թթափվեցուցիչ իղանակաւ մը ուսուցանել աշակերտաց ֆրանսերէն լեզուի ամենէն էական մասն, այսինքն անկանոն բայից խոնարհումն, որոյ համար աշակերտք՝ մինչեւ ցարդ մի մեծ դժուարութիւն կրկին; զուրկ լինելով դասագրքէ մը՝ որ խօսէր սոսկապէս անկանոն բայից վերայ։

Ներկայ դասագիրքն՝ որ ապագային մի մեծ պակասութիւն լեցունէ մեր Ազգային վարժարանաց մէջ, կրնայ միանգամայն օգտակար ըլլալ ամէն անոնց՝ որք Ֆրանսերէն լեզուն ուսանելու կը պարապին։

Եկեղրոնատեղին է Արամեան Գրատունն, եւ դիմնէհան դահեկան արծաթ։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՑՑ

1882 ՏԱՐՒՈՑ

Սեպհականութիւն Ազգային Հիւանդանոցի Հայոց

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Երկու հարիւր քառասուն երեսէ բաղկացեալ սոյն ընդարձակ տպագրութիւնը բացի բուն Օրացոյցէ կը պարունակէ հետեւեալ կարեւոր ծոմ տեղեկութիւններն։

Վիճակագիր Տաճկաստանի.— Օսմանեան դեսպանք ի դանազան աշխարհս.— Դեսպանք եւ հիւպատոսք օտար ազգութեանց ի Մայրաքաղաքիս.— Յանկ Օսմանեան Սուլթանաց.—Իշխանակութիւնք ընդ գերիշխանութեամբ Սուլթանին.— Հայրապետութիւնք Հայոց.— Պատրիարքութիւնք. Անդամք Ազգային ժողովոյ եւ կրօնական ատենի. Անդամք Քաղաքային պատկի եւ վարչական սենեկի. Անդամ Ամուսնական սենեկի. եւ Ազգային Կեդրոնական դատարանի Անհատական սենեկի, եւ Պաշտօնեայք Պատրիարքարանի.— Ընդարձակ վիճակագրութիւնք տէրութեանց Գերմանիոյ, Դաղղիոյ. Անգղիոյ, Աւստրիոյ, Ամերիկայի Իտալիոյ, Պելճիքայի, Զուիցերիոյ, Բորդաւքայի, Տանիմարքայի. Մէքսիքոյի, Ճարտնի, Շուէտ–Նորվէկիոյ, Յունաստանի, Չիլիի, Պարսկաստանի, Չինու, Պրազիլիոյ, Սպանիոյ եւ Հոլանտայի։ —Պատմութիւն ժամանակագրական կերեւելի անցից.—Նոր ցուցակ գնոց հետագրութեանց Եւրոպական եւ Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ.—Նիհ (Թարիֆա) հետագրի ըստ նոր կարգադրութեան Միջազգային հետագրութեանց.—Ցուցակ գնոց Եւրոպական Միջազգային Թղթատարութեանց.— Եւրոպական նամակատունք ի Կ. Պոլիս Գերմանական, Անգղիական, Աւստրիական, Ֆրանսական, Հելլենական եւ Ռուսական.—Ժամանակացոյց ծուբհանդակաց Օսմանեան Միջազգային Թղթատարութեանց.— Ցուցակ գնոց Եւրոպական Տաճկաստանի երկաթգուղեաց.— Ցուցակ գնոց եւ ժամանակացոյց Եգիպտական Մահսուսէ, Աւստրիական, Մէսաժըրի–Մարիթիմ, Բաքէ–Լինէ եւ Ընկ. եւ Ռուսական ընկերութեան չոգենաւուց.—Տօղոսաւոր եւ պարզեւաւոր արժէքուղիք դլխաւոր տէրութեանց եւ քաղաքաց Եւրոպիոյ։ Ցուցակք պարզեւաց.—Անդլեայք, Նորտէնսքէօլտ Շուէտացւոյն ուղեւորութիւնն ի հիւսիսային բեւեռն, Ֆիլօքսէրա որդը, Չինու պարիսպը, Յորդն, արտադրող երկիրք, Երկաթուղեաց արագութիւնը, Գաղթականութիւն Յունաստանի յԱմերիկա, Լրագրաց թիւը, Վաճառականութիւն ոսկւոյ եւ արծաթի, Գաղթականութիւն Հայոց ի Ռուսիա.— Ազգային Մամուլ.—Գլխաւոր ազգաց դրամներուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի դրամներուն հետ.— Գլխաւոր ազգաց չափերուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ չափերուն հետ.—Բաղդատական ցուցակ տարածութեանց եւ բնակչաց Եւրոպական պետութեանց.—Ժանուցում Արամեան տպարան եւ Գրատուն Բարիզու։

Կը ծախուի մասնաւորապէս Արամեան տպարանը եւ ամէն դրավաճառաց քով նաեւ Ազգային Հիւանդանոցի վերատեսնեակը։ Գին 3 դուրուշ։

—o—

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԻՆ

ԳԼՈՐԳ Ե. ԱՅՎԱԶԵԱՆ